

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine – ELi uus noortestrategia““

(COM(2018) 269 final)

(2019/C 62/24)

Raportöör: **Michael McLOUGHLIN**

Kaasraportöör: **Adam ROGALEWSKI**

Konsulterimistaotlus	Euroopa Komisjon, 18.6.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 165
Vastutav sektsioon	tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	26.9.2018
Vastuvõtmine täiskogus	18.10.2018
Täiskogu istungjärk nr	538
Hääletuse tulemus	116/4/2
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab ELi noortestrategiat aastateks 2019–2027 (edaspidi „strateegia“) ja eelkõige ELi noortekoordinaatori ametikoha loomist selle osana.

1.2. Komitee leiab, et oma valdkonnaülese olemuse tõttu peaks strateegia olema rohkem seotud olemasolevate ELi programmidega, nagu Erasmus+, noortegarantii ja Euroopa solidaarsuskorpus.

1.3. Komitee leiab, et strateegia peab oma eesmärkide saavutamiseks keskenduma järgmisele kolmele eesmärgile:

- sektoriülene lähenemisviis, suhtudes noortesse, nende vajadustesse ja õigustesse terviklikult;
- uus ELi noorte koordinaator peaks eelkõige panustama sektoriülesele tööle ja see peaks olema juhtiv ametikoht;
- ELi noortepoliitika tuleks kaasata Euroopa poolaasta protsessi, et keskenduda rohkem tulemustele, eelkõige sektoriüleste valdkondades.

1.4. Komitee on seisukohal, et strateegia ulatust tuleks laiendada tegevusega, mille eesmärk on noorte kaitsmine, toetamine ning nende varustamine õiguste, teadmiste ja oskustega, mida nad vajavad selliste üleilmsete probleemidega tegelemiseks nagu digiteerimine, kliimamuutused ja populismi kasv.

1.5. Komitee soovib, et strateegia hõlmaks kõrgetasemelisi püüdlusi valdkonnaüleseks tööks muude asjakohaste ELi poliitikavaldkondadega, sealhulgas tööhõive-, haridus-, tervishoiu-, rände- ja võrdõiguslikkuse poliitikaga.

1.6. Komitee soovib, et strateegias pöörataks rohkem tähelepanu noorte tööhõiveküsimustele, eelkõige seoses aruteluga töö tuleviku üle, ning muudele sotsiaalsetele probleemidele, nagu vaimne tervis, võrdsus ja haridus.

1.7. Kuigi komitee nõustub komisjoniga, et strateegia peaks edendama demokraatiat, peaks see komitee arvates edendama ka ulatuslikumat kodanikuaktiivsust, sh valimistel osalemist, vabatahtlikku tegevust, noorte juhitud valitsusväliseid organisatsioone, töökoha demokraatiat ja sotsiaalset dialoogi.

1.8. Komitee on veendunud, et noorte osalemist otsustusprotsessis tuleks edendada ka väljaspool ühekordseid üritusi. Lisaks tuleb noorte dialoogi edasiarendamisel parandada noorte vabatahtlike organisatsioonide ja riiklike noortenõukogude rolli ja kasutada täiendavaid võimalusi. Sellega seoses peaksid ELi institutsioonid võtma endale juhtrolli ja komitee peaks olema nende institutsioonide esirinnas, mis edendavad noorte kaasamist ELi tasandil.

1.9. Tuleb julgustada noorsootööl tegevate kulutuste suurendamist koos pikaajaliste investeeringutega avalikesse teenustesse, eriti seal, kus avalikke teenuseid on kärbitud.

1.10. Strateegias tuleb kajastada õigustepõhist lähenemisviisi, näiteks vajaduse korral kasutada ÜRO lapse õiguste konventsiooni.

1.11. Strateegias tuleb pöörata rohkem tähelepanu noortele naistele ja tütarlastele, LGBTIQ+ kogukonda kuuluvatele noortele, puudega noortele ning noortele rändajatele ja pagulastele.

1.12. Noortepoliitikaga seoses peaks liikmesriikide vahel toimuma suurem ülespoole ühtlustamine ning selle hõlbustamiseks oleks vaja sarnaseid valdkondi hõlmavaid riiklikke kavasid. Selle saavutamiseks tuleb tugevdada näitajate väljatöötamise protsessi, millega alustati eelmise strateegia raames.

1.13. Komitee soovib, et ELi noorteportaal kasutaks võimalikult paljusid noorte praeguse osalusega seonduvaid veebipõhiseid vahendeid.

1.14. Kuigi komitee väljendab heameelt uue konkreetse ELi noortestrategie üle, soovib ta tungivalt noorsooküsimuste süvalaiendamist Euroopa Komisjon kõikide eri peadirektooraatide töösse.

2. Taustteave

2.1. Kavandatud strateegia on kolmas ELi esitatud raamistik, mis keskendub Euroopa noortele elanikele. Uus strateegia keskendub kolmele tegevusvaldkonnale: kaasamine, ühendamine ja mõjuvõimu suurendamine, erinevalt ELi 2010.–2018. aasta noortestrategie kaheksast tegevusvaldkonnast: tööhõive ja ettevõtlus, sotsiaalne kaasatus, osalus, haridus ja koolitus, tervis ja heaolu, vabatahtlik tegevus, noored ja maailm, loovus ja kultuur.

2.2. Uue strateegia kõige olulisemad muudatused hõlmavad ELi noortekoordinaatori ametikoha loomist, noorte struktureeritud dialoogi asendamist ELi noorte dialoogiga ja varasemate eesmärkide ülekandmist valdkonnaülelisesse suundumustesse, mille eesmärk on avada suhtluskanaleid noorte ja poliitikakujundajate vahel.

2.3. Nagu eelmistes strateegiates, ei ole noortegarantii osa strateegiast, vaid see kuulub Euroopa Sotsiaalfondi + alla.

2.4. Strateegia valdkonnas on nii riiklikul kui ka ELi tasandil olemas palju algatusi. Programmi „Erasmus+“, noortegarantii, noorte tööhõive algatuse ja Euroopa Sotsiaalfondi raames tehakse märkimisväärset tööd. Teised asjakohased valdkonnad on oskuste tegevuskava ja Euroopa solidaarsuskorpus. Samal ajal on muudel poliitikatel valdkonnaülelises valdkonnades noortele suur mõju (näiteks transport, sotsiaalküsimused, tervishoid, välistegevus ja põllumajandus). Lisaks on igal liikmesriigil oma lähenemisviisi noortepoliitikale ja teistele noori mõjutavatele probleemidele.

2.5. Noortega seonduv on lisatud mh Euroopa sotsiaalõiguste sambasse, ÜRO 2030. aasta kestliku arengu tegevuskavva ja selle kestliku arengu eesmärkidesse.

2.6. Komitee on juba vastu võtnud paljusid noorsooküsimusi käsitlevaid arvamusi, näiteks arvamusi noorte tööhõive algatuse, ⁽¹⁾ noortegarantii, ⁽²⁾ Euroopa solidaarsuskorpuse ⁽³⁾ kohta või hiljuti kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe ELi raamistiku ⁽⁴⁾ kohta. Samuti on komitee hinnanud kodanikuühiskonna seisukohast noorte tööhõive ELi poliitika, peamiselt noortegarantii rakendamist kuues liikmesriigis.

⁽¹⁾ ELT C 268, 14.8.2015, lk 40.

⁽²⁾ ELT C 271, 19.9.2013, lk 101.

⁽³⁾ ELT C 81, 2.3.2018, lk 160.

⁽⁴⁾ ELT C 262, 25.7.2018, lk 41.

2.7. Komitee poolt käesoleva arvamuse jaoks korraldatud noortepõhisel arutelul väljendasid noored väga suurt ebakindlust. Nad tundsid suurt survet ja nägid vähest aktsepteerimist nende puhul, kes valivad teistsuguse tee või lahkuvad koolist varakult. Mõned rääkisid sellest, et peavad pensionile mõtlema hakkama teismelisena. Tööle üleminek on jätkuvalt väljakutse ja oli tunda rahulolematust noorte diskrimineerimise pärast töötasu maksmisel sama töö tegemise eest lihtsalt vanuse järgi. Eluase ja transport olid samuti olulised küsimused koos digiteerimisega ja probleemidega mitteformaalse õppe käigus omandatud oskuste tunnustamisel ja valideerimisel.

3. Üldised märkused

3.1. Komitee väljendab heameelt strateegia üle. Komitee usub, et see peaks olema terviklik plaan, mis toob kaasa soovitud tõhusate tulemuste saavutamise ja annab noortele lisaväärtust, tuues rohkem kasu kui selle osad eraldi ja olles tõhusam kui erinevate meetmete kogum. Komitee leiab, et strateegia peaks olema rohkem seotud olemasolevate ELi programmidega, nagu programm „Erasmus+“, noortegarantii ja Euroopa solidaarsuskorpus.

3.2. Poliitiliste küsimuste terviklik käsitlus on viimastel aastatel jõudu kogunud ja on ühine nii ELi kui ka liikmesriigi tasandil. See on teretulnud, sest sellega tunnustatakse, et sotsiaalsed probleemid ei pruugi alati käia üksnes halduskategooriate alla. Traditsiooniliste osakondade rollide, eelarvete ja kultuuride lõhkumine on aga tohutult keeruline ja on vaja tagada, et „terviklik lähenemisviis“ ei muutuks mingisuguseks imerohuks, kui probleem on liiga keeruline või kui poliitikakujundajad lihtsalt tahavad muid võimalusi kasutada.

3.3. Komitee leiab, et ELi noortepoliitika elluviimine peaks ELi ja liikmesriigi tasandil olema nähtavam ja jätkusuutlikum, kui seda tuleb nõuetekohaselt hinnata, näiteks Euroopa poolaasta ja sotsiaalnäitajate tulemustabeli raames.

3.4. Üldiselt peab kavandatud strateegial olema rohkem õigustel põhinev lähenemisviis. See on oluline valdkond, kuna sel viisil on kavandatud ÜRO lapse õiguste konventsioon (mis muidugi ei hõlma kõiki noortekategooria isikuid) ja sellega tehakse riikide näitajate korrapäraseid ülevaatusi, kasutades kokkulepituid mõõdikuid. Ettepanekud on tugevad noorsootöö enda olemuse ja vabatahtliku sektori rolli poolest. See on kriitilise tähtsusega, sest rahvusvahelisel tasandil ilmnevad uued, rohkem instrumentalistlikud lähenemisviisid tööle noortega.

3.5. Komitee leiab, et strateegia eesmärk peaks olema liikmesriikidevahelise ülespoole suunatud lähenemise edendamine noortepoliitika valdkonnas. Seda eriti seetõttu, et märkimisväärne ELi rahastamine (nt Erasmus programm) on ette nähtud kõigile liikmesriikidele. Teistes ELi rahastamisvaldkondades on kasutusel kaasrahastamise meetod, mis edendab lähenemist ja kogu ELi hõlmavat ühist lähenemisviisi. Komitee usub, et strateegia jaoks tuleb sellest palju õppida.

3.6. Komitee nõustub komisjoniga noorsootöötajate otsustava tähtsusega rolli ja nende unikaalse kasu osas noortele täiskasvanuikka üleminekul ning rõhutab, et noorsootöö kvaliteet sõltub suuresti avalike teenuste rahastamisest. Mõnes liikmesriigis ei ole noorsootöötajate töö kvaliteet avaliku sektori kärpete ja külmutamiste tõttu mitte ainult halvenenud, vaid selles sektoris on ka palju täitmata töökohti. Seepärast kutsub komitee üles avalikesse teenustesse rohkem investeerima.

3.7. Sellest hoolimata juhib komisjon õigustatult tähelepanu sellele, et liikmesriigid peavad noortepoliitikasse eraldama oma rahalisi vahendeid. Seoses sellega on rahastamise jälgimise ettepanekud kõige julgustavamad, kuid peavad hõlmama liikmesriikide ja teiste valdkonnaüleste poliitikavaldkondade tööd. Komitee usub, et jälgimine peaks toimuma sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamise kaudu kõigil tasanditel.

3.8. Komitee nõustub komisjoniga, et liikmesriikidel on vaja uurida demokraatliku osaluse uuenduslikke ja alternatiivseid vorme. Ent komitee on kindlalt veendunud, et praegused sotsiaalse kaasatuse viisid nagu vabatahtlik tegevus, noortenõukogud ja osalemine kodanikuühiskonna organisatsioonide, ametiühingute või töönookogude töös vajavad rohkem toetust, sealhulgas rahalist toetust. Noored on Euroopa tulevik ja seetõttu tuleks neid julgustada osalema kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel ning andma aktiivse panuse mis tahes ühiskondlikku ja poliitilisse tegevusse.

3.9. Komitee on seisukohal, et kolmele tegevusvaldkonnale – KAASAMINE, ÜHENDAMINE, MÕJUVÕIMU SUURENDAMINE – keskenduva strateegia ulatuse raames tuleks viimati nimetatud valdkonda laiendada ülesannetega, mille eesmärk on noorte kaitsmine ja toetamine ning nende varustamine oskustega, mida nad vajavad selliste üleilmsete probleemidega tegelemiseks nagu digiteerimine, kliimamuutused ja populismi kasv. Kuna üks ELi prioriteete on oma kodanike kaitsmine, on komitee seisukohal, et sellesse prioriteeti tuleks sarnaselt täiskasvanud elanikkonnaga kaasata ka noored. Noored peaksid kasu saama ka komitee edendatavast digitaalse õigluse kontseptsioonist,⁽⁵⁾ mille eesmärk on kaitsta Euroopa kodanikke digitaalrevolutsiooni negatiivsete aspektide eest, või ILO heakskiidetud nn õiglase ülemineku laiemast raamistikust.

Noored ja töömaailm

3.10. Kuigi strateegia peaks olema selge ja mitte sisaldama mitmeid eesmärke, on komitee seisukohal, et praeguses strateegias tuleks pöörata rohkem tähelepanu noori mõjutavatele sotsiaal- ja tööhõiveküsimustele, eelkõige seoses aruteluga töö tuleviku üle. Need hõlmavad muu hulgas digiteerimist, platvorme, tööturu killustatust ja töövõimaluste halvenemist, mis mõjutavad eriti noori.

3.11. Töö ja õppimine saab paljude noorte igapäevaseks rutiiniks. Seetõttu usub komitee, et tulevane ELi noortepoliitika peaks suurendama töökoha demokraatiat, edendades muu hulgas sotsiaalset dialoogi ja kaitstes noorte töötajate õigusi. Noori tööturul tuleks kohelda samamoodi nagu täiskasvanud elanikkonda, iseäranis seoses sama miinimumpalga saamise,⁽⁶⁾ pensionide kättesaadavuse ja kaitsega ebakindlate töölepingute vastu (nulltunnid) ning tasustamata praktika või fiktiivse füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisega. Noorte häält tuleks kuulata ka ühiskonnas ja nende töökohtades. Lisaks tuleks senisest jõulisemalt julgustada noorte osalemist töökoha esindusstruktuurides (ametühingud ja töönõukogud), nagu mõne riigi puhul, kus on loodud noorte esinduskogud töökohtadel.

3.12. Mõned noored on ka lapsevanemad ja ELi poliitikameetmed, näiteks uus direktiiv töö- ja eraelu tasakaalu kohta, on olulised noortele, kes ühendavad tööd hariduse ja sugulaste hooldamisega. Töökohtade digiteerimise tõttu on noortel kahtlemata erinev tööhõive olukord kui nende vanematel. Komitee soovib pöörata strateegias rohkem tähelepanu tööhõive- ja sotsiaalpoliitikale, arvestades tööturupoliitika tähtsust noorte põlvkondade elule.

3.13. Tööturg on eriti tähtis, sest paljudes riikides kannatasid 2008. aasta majanduskriisi järgsetel aastatel kõige rohkem tööpuuduse tõttu just noored. Kuigi noorte tööpuudus vähenes, oli töötute noorte arv peaaegu kaks korda suurem nende omast, kes töötasid⁽⁷⁾. Paljudel juhtudel on hiljuti loodud töökohad madalama kvaliteediga või annavad halvemat juurdepääsu alalistele ja täistööajaga töölepingutele kui enne kriisi puhkemist loodud töökohad (nt ajutised töölepingud, nulltunnilepingud).

Noorte haridus ja tervis

3.14. Strateegia eesmärk on teha seni esindamata noorte hääl kuuldavaks poliitikute seas. Selle saavutamiseks on vaja täiendavaid meetmeid, et integreerida ühiskonda noored, kes on tööturul ja haridussüsteemist eemale jäänud. Hoolimata mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noorte) arvu vähesest paranemisest oli 2017. aastal 10,9 % 15–24aastastest inimestest ja 17,7 % 25–29aastastest noortest sellises olukorras ikka veel lõksus. Oskuste ja pädevuste parandamine mõjutab positiivselt noorte tööalast konkurentsivõimet, kuid ainult see tegur üksi ei määra tööhõive kasvu. Selline side kaotamine mõjutab märkimisväärselt noorte elusid ja püüdlusi, sest see võib viia vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuseni. Avaliku sektori asutused kannavad ka NEET-noorte haridusse või tööle mittesaamise eest kulutusi, mis Eurofoundi (2012, 2014) hinnangul on 1,2 % SKPst. NEET-noored toetavad tõenäolisemalt ka äärmuslikke ja ksenofoobseid ideoloogiaid.

3.15. Euroopa sotsiaalõiguste samba artiklis 4 tööhõive aktiivse toetamise kohta on kirjas: „Noortel on õigus nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või õpingute lõpetamist saada kvaliteetne täiendushariduse, õpipoisiõppe, praktika- või tööpakkumine.“ Noortestrategie peaks andma oma panuse kõnealuse põhimõtte elluviimisse, iseäranis edendades kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartnerite ühistegevuse arendamist erinevate kõnealuse kontekstis rakendatavate poliitikameetmete kujundamiseks ja jälgimiseks. Erilist tähelepanu tuleks pöörata teavitamisstrateegiatele, mille abil üritatakse tuua tööturust eemale jäänud noored tagasi tööle või haridusse.

⁽⁵⁾ ELT C 237, 6.7.2018, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 125, 21.4.2017, lk 10.

⁽⁷⁾ ELT C 125, 21.4.2017, lk 10.

3.16. Seetõttu peaks Euroopa noortestrategia kasutama üleeuroopalist käsitlust, et jõuda nende rühmadeni. Selle püüdluse edu võti on tihe koostöö riiklike ametiasutuste, Euroopa sotsiaalpartnerite, riiklike noortenõukogude ja noortevaldkonna vahel.

3.17. Üldjuhul kulub suur osa noorte ajast täis- või osalise koormusega hariduse omandamisele ja see on veel üks valdkond, kus ELi tasandil on pädevus piiratud, välja arvatud see, et tagada, et „igäihel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad täiel määral osaleda ühiskonnaelus ja aitavad suunduda edukalt tööturule“, nagu on sätestatud Euroopa sotsiaalõiguste samba esimeses põhimõttes. Järgi on see valdkond, millel oli eelmises strateegias oma samm.

3.18. Noorte vaimse tervise valdkond on noorte töös ja igasuguses professionaalses noortega suhtluses keske tähtsusega. Üldiselt on tervishoid liikmesriigi pädevuses, kuid vaimne tervis on rahvatervise aspekt, kus ELil on pädevus, mistõttu peaks see olema strateegias kavandatud valdkonnaülese töö keskmes. Seetõttu tuleb pöörata erilist tähelepanu sellistele küsimustele nagu ärevus, depressioon ja enesetappude määr noorte hulgas.

3.19. Aina enam on liikmesriigi tasandil töös noortega näiteid parimate tavade kohta. Samuti on noorsootööl olnud hea mõju noorte vaimsele tervisele. Komitee on seisukohal, et strateegias tuleb rohkem tähelepanu pöörata noorte vaimse tervise valdkonnale.

3.20. Sarnaselt keskenduvad paljud riiklikud poliitikameetmed noorte füüsilisele tervisele. Selles valdkonnas on mitmeid probleemseid küsimusi. Lapsealiste ja noorte rasvumine on üha enam murettekitev, samuti uimastite kuritarvitamine ja seaduslikud uimastid. Kuigi liikmesriigid võivad endiselt kasutada suhteliselt erinevaid lähenemisviise, ei saa noorte probleemide valdkonnaülese käsitlusviisi neid probleeme ignoreerida ja peab nendega tegelema, tuginedes ELi asjakohastele volitustele. Kõnealusel valdkonnad olid eelmise strateegia üks samm ja on oluline, et valdkonnaüleises töös säiliks neile suur tähelepanu.

Võrdsus

3.21. Noorsootöö, noortepoliitika ja võrdsuse vahel on tugev side. EL on selles valdkonnas võtnud märkimisväärseid meetmeid ja kõikides liikmesriikides kehtivad asjakohased õigusaktid. Sellegipoolest on noorte seas endiselt palju diskrimineerimisjuhtumeid, näiteks eluaseme ja selliste teenuste valdkonnas, millest nad sõltuvad rohkem kui teised inimesed nagu ühistransport. Võrdõiguslikkuse seadused võivad sageli keskenduda rohkem vanematele inimestele. On olemas üheksa üldist alust, mille põhjal keelatakse diskrimineerimine ELi liikmesriikides. On vaja tagada, et seda liiki diskrimineerimise ohvriks langevad noored on asjakohaselt hõlmatud ELi noortestrategia. Rühmi on mitu, ent komitee tõstab neist esile järgmised, mis vajavad suuremat tähelepanu dokumendis:

- puudega noored;
- noored rändajad ja pagulased;
- noored naised ja tütarlapsed;
- LGBTIQ+ kogukonda kuuluvad noored.

3.22. Paljudes noortega seotud ELi poliitikameetmetes keskenduti hiljuti radikaliseerumisele. Ent integratsioon peab olema osa noortele pakutavate meetmete laiemast valikust ja seda tuleb rõhutada strateegias. See sobib ka loomulikult noorte tööhõive programmidesse.

4. Konkreetsed märkused

4.1. Komitee tervitab ELi noortekoordinaatori uue ametikoha loomist, kes peaks kuulama noori ja mõjutama noortepoliitika valdkonnaülest mõõdet. Rõhuasetus peaks olema viimati nimetatud aspektil. Koordinaator peaks samuti julgustama ja hõlbustama sarnast protsessi liikmesriigi tasandil ja seega peaks ta ühinema komisjoniga nõukogu kohtumistel.

4.2. Samuti on väga tervitatavad ettepanekud noortevaldkonna riiklike tegevuskavade kohta. Vaja on selgeid eesmärke, järelevalvet ja edasiminekut noorte toetamisel. Komitee toetab kindlalt komisjoni seisukohta, et rahastamist ja riiklikke tegevuskavasid on vaja rohkem siduda.

- 4.3. Struktureeritud dialoogilt liikumine kaasavamale noorte dialoogile on teretulnud. Siiski on vaja rohkem kaasamist, mida võiks saavutada kaasatud organisatsioonide liigi ja laadi laiendamise ning täiendavate rühmituste lisamise teel. Noorte vabatahtlike organisatsioonid ja riiklikud noortenõukogud peaksid siiski olema selle töö keskpunktis, sest nad on noorte jaoks lähedal ja neil on tohutu kogemus.
- 4.4. Euroopa noorteportaal kui digitaalne ühtne sisenemispunkt noorte ühendamiseks ELiga on teretulnud, kuid erilist tähelepanu tuleks pöörata selle portaali kättesaadavusele tasuta internetiühenduse kaudu ja arvutitele ligipääsu abil, eriti ebasoodsas olukorras olevate noorte rühmade jaoks liikmesriikides. Komisjon peab ka jälgima noorte pidevat liikumist sotsiaalmeedia platvormide seas.
- 4.5. Ettepanekud näitavad, et noortel on tehnoloogiliste muudatuste suhtes eelis. Siiski tuleb märkida, et on ka digitaalselt välja jäetud noori. Noortega töötavad inimesed peavad teadma ka noorte tehnoloogilise kaasatuse positiivseid ja negatiivseid aspekte (nt vaimse tervise probleemid ja libauudistega seotud väljakutsed).
- 4.6. Kuigi liikuvus on Euroopa põhiväärtus ja noorteprogrammide keskne ülesanne, võib sellel olla puudusi, eriti riikides, kus toimub väljaränne, rahvastiku vähenemine või ajude või tööjõu äravool. Probleemi lahendamisele võivad siin ehk kaasa aidata uued sisserändajad ja pagulased Euroopas.
- 4.7. Komitee peab komisjoni ettepanekuid informaalset ja mitteformaalset õppimise valideerimise kohta väärtuslikuks. Oleks julgustav näha mõnda väljatöötatud malli noortevaldkonnas ja mujal.
- 4.8. Õnneks on nüüd rohkem ELi institutsioone kaasavaid noorteuritusi, nii et kõigi nende hindamine oleks kasulik. Samuti tuleks kontrollida, kas nende vahel oleks võimalik saavutada suuremat koostööd. Struktureeritud dialoogi eeliseks on see, et see on pigem pidevalt toimuv, mitte ühekordne. Noorte pidev kaasamine otsustesse, mis neid puudutavad, peaks olema prioriteet ja on oluline, et see juhtuks kõigis poliitikavaldkondades, mitte ainult noortepoliitikas. Ühekordseid üritusi korraldavad institutsioonid peaksid kaasama noori pidevalt oma töösse.
- 4.9. Komitee leiab, et iseseisva noorsooteabe tugev roll on libauudistite ja veebipõhiste vahendite kasutamise ülemäärase sõltuvuse ajajärgus oluline. Suhe usaldusväärsete täiskasvanutega peaks jääma noorsootöö ja noortepoliitika võtmeteguriks.
- 4.10. Komitee arvates peaks strateegia koos noorte põlvkonna jaoks mõeldud muude poliitikameetmetega olema oluline vahend noorte elanikkonna Euroopa-vastaste hoiakute ja populismi vastu võitlemiseks.
- 4.11. Kuigi komitee väljendab heameelt uue konkreetse ELi noortestrategie üle, soovib ta tungivald noorsooküsimuste süvalaiendamist Euroopa Komisjon kõikide eri peadirektooraatide töösse.

Brüssel, 18. oktoober 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER